

İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLARI: BURDUR VE ISPARTA İLLERİ ÖRNEĞİ

*Uzm. Elvan GÜN
Mehmet Akif Ersoy Ü.
Rektörlük Güzel Sanatlar Bölümü*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim okulu müdürlerinin müzik dersine ilişkin yaklaşımlarını müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirleyebilmektir. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Burdur ve Isparta İllerindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında çalışan 38 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Ancak müzik öğretmenlerinin 36'sının doldurduğu öğretimsel liderlik tutum ölçeği değerlendirmeye alınmıştır. Çalışmada veri toplamak amacıyla yerli ve yabancı literatür taranıp, 8 müzik öğretmeni ile yapılan görüşmeler sonunda, 20 maddeden oluşan öğretimsel liderlik tutum ölçeği hazırlanmıştır. İçerik geçerliği için uzman görüşü alınmış; anlaşılabilirliğini test etmek için müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,92 olarak bulunmuştur.

Müzik öğretmenlerinin görüşlerinde görev yaptıkları il, cinsiyet ve kıdem değişkeninin etkili olmadığı görülmüştür. Bulgulardan elde edilen sonuçlara bağlı olarak geliştirilen öneriler, öğretimsel liderlik kuramı göz önünde bulundurularak yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik dersi, müzik öğretmeni, müzik yapmak, okul müdürü, öğretimsel liderlik, yönetim

Abstract

The purpose of this study was to investigate the assessment of music teachers' views on primary school principals' approaches towards music lessons. The scanning method is used in the survey. The participants of the research consisted of 38 music teachers working at primary schools connected to the Ministry of National Education in Burdur and Isparta. A sample has not been used in this study because of the accessibility to the population. Of the 38 teachers, only 36 of their answers to the measurement scale have been used for this study. A measurement scale consisting of 20 items was prepared in order to collect data for the study at the conclusion of interviewing 8 music teachers. After having sought advice from an expert regarding the validity of the context, the music teachers were also consulted to solicit their opinion regarding the comprehensibility of it. A 5-point Likert scale has been employed to determine the degree of importance of the answers. Cronbach's Alpha reliability of the measurement scale has been found to be 0,92.

The opinions of the music teachers participating in this survey have been determined to be unaffected by parameters such as city, gender and seniority. Conclusions and suggestions used herein were developed according to the educational leadership theory.

Keywords: Educational leadership, management, music lesson, music making, music teacher, school principal

GİRİŞ

Toplumun her alanında ayrılmaz bir parça olarak ön plana çıkan müzik, toplumu oluşturan bireylerin eğitiminde de ayrı bir öneme sahiptir. Müziğin işlevleri, özü bakımından estetik temelli olup, bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik, eğitimsel nitelikler taşır. İşlevlerinin insan yaşamındaki yeri ve önemi nedeniyledir ki, müzik, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri, hem çok etkili bir eğitim aracı, hem de çok önemli bir eğitim alanıdır (Uçan, 1994).

Çocukların sosyal ve duygusal gelişimi, bedensel ve psiko-motor gelişimi, dil gelişimi, bilişsel gelişimi, konsantrasyon ve meslek seçimi üzerindeki olumlu etkileri yapılan birçok (Ünalın, 2001; Jakobson, Cuddy ve Kilgour, 2003) araştırmada da vurgulanan müzik eğitimi, temel müzik bilgilerinin kazandırılması, sevgi, paylaşma ve sorumluluk duygusunun geliştirilmesi, toplumun müzik bilgisinin arttırılması, çok yönlü, hoşgörülü ve bilinçli vatandaşların yetiştirilmesi (MEB, 2007) açısından eğitimin ayrılmaz bir parçası olmalıdır.

Özsoy (2008)'un araştırmasına göre, gelişmiş ülkelerde müziğe ve eğitimine ayrılan bütçe ve mekânlara verilen öncelik, konunun önemini göstermektedir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde müzik eğitimi, okulların yaklaşık üçte birlik bir bölümünü kapsayan geniş mekânlarda hem yerel hem de evrensel öğelerle bütünleştirilerek hazırlanmış programlarla sürdürülmektedir. Bunun sonucu olarak hemen her öğrenci müziğin bir dalında performansını sergileyebilmektedir.

Türkiye'de ilköğretim okullarında verilen müzik eğitiminde okuldan okula, yöreden yöreye değişen çeşitli güçlükler bulunmaktadır. Diğer derslere oranla daha çok masraf gerektiren, daha fazla donanım ihtiyacı duyulan, özel derslikler isteyen müzik eğitimi, bu anlamda ilköğretim okullarının çoğunda bilinçli ya da bilinçsiz bir biçimde ihmal edilmektedir. İlköğretim okullarının çoğunda müzik dersinin işlenebileceği özel sınıflar bulunmamaktadır. Bulunanlarda ise altyapı ve donanım eksikliği vardır. Örneğin, ilköğretim müzik dersi müfredatı gereği işlenecek konularda ağırlık piyanoya, org ve ritm çalgılarına verilmiştir. Bunun anlamı her ilköğretim okulunda bu çalgıların mutlaka bulunmasıdır. Ayrıca bir cd ve kasetçalar, törenlerde kullanılmak üzere ses düzeni, sınıfta dizekli tahta gibi gerekli asgari malzemeler çok az okulda bulunmaktadır (Özsoy, 2008).

Etkili bir müzik dersinin yapılabilmesi ve öğrenci başarısının sağlanabilmesi için okul müdürlerinin gerekli araç-gereç ve donanımı sağlaması gerekmektedir. Bu durum öğretimsel liderliğin davranış boyutlarından biri olan koordinasyon ve örgütlenme ile yakından ilgilidir. Okul müdürü okulun amaçlarına ulaşabilmesi, etkili bir öğrenme ortamının oluşturulması için çaba göstermelidir (Cook ve Mack, 1971; Dean, 1985).

Müzik ve resim gibi güzel sanatlara yönelik derslerin, diğer alan dersleri ile aynı önemde görülmediğini; öğrencilerin okul başarı durumlarının görüşüldüğü öğretmen kurullarında “yetenek” kapsamında değerlendirilerek görüşmeye değer bulunmadığını belirten Özsoy (2008), bu derslerdeki öğrenme başarısının ya da başarısızlığının çoğu zaman veliler, diğer branş öğretmenleri ve yöneticiler tarafından önemsiz görüldüğünü vurgulamıştır. Bu durumun en önemli nedeni; müzik ve resim derslerinin çocukların gelişimindeki öneminin yeterince anlaşılmamış olması ve eğitim sistemimizde bu derslere yeterince yer verilmemesidir.

Bu konuya ilişkin olarak Gençaydın (1990); eğitim sistemimizin, toplumun ve özellikle genç kuşağın çağdaş beklentilerine yanıt vermekten uzak kaldığını, fen ve matematik ağırlıklı geleneksel eğitim sistemimizde fiili amacın, öğrenciye bilgi yükleyerek onu üniversite sınavlarına hazırlamak olduğunu belirtmiş, güzel sanatlar alanına genel eğitimde yeterince yer verilmediğini vurgulamıştır.

Yapılan çalışmalarda (Nichols ve Brown, 1989; Kaya, 1991; Aydın, 2000) okul yöneticilerinin, her öğretmenin ve her dersin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, etkili eğitim-

öğretim ve etkinlikler için uygun ortamı sağlayabilmesi ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunabilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ancak ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin çok çeşitli sorunlarla karşılaştığı literatürde görülmektedir. Örneğin, Akgün (2006), müzik öğretmenlerinin çalışma ortamlarından kaynaklanan sorunlarını saptamak amacıyla yaptığı araştırmayı, Ankara’da 135 müzik öğretmenine anket uygulayarak ortaya koymuş ve çalışmanın sonucunda, okulların hemen hemen hiçbirinde müzik dersliği bulunmadığını; müzik derslerinde ve koro çalışmalarında kullanılacak müzik aletlerinin de yetersiz olduğunu saptamıştır.

Saydam (2007), ülke genelinde her yedi okula bir müzik öğretmeni düştüğünü, yapılan atamaların da yetersiz olduğunu ve müzik dersinin ortaöğretim kurumlarında seçmeli olarak okutulduğunu belirtmiş; okullarımızdaki şiddet olaylarının artışında sanat eğitimine gösterilen duyarsızlığın rolü olduğunu ortaya koymuştur.

Ay (2008)’ın araştırmasına göre, okullarda, yönetim kadrolarının olumsuz tutumu nedeniyle müzik derslikleri ve laboratuvarları oluşturulamamakta, öğrenciler bir çalgı aletini tanımadan mezun olmaktadır. Müzik öğretmenleri müzikle ilgili teknolojik ve bilimsel gelişmeleri takip etmemekte, kendilerini geliştirecek ortam bulamamaktadırlar.

Öğrenci başarısını ve okulun amaçlarını ön planda tutan okul müdürlerinin, öğretimsel liderlik davranışlarına sahip olması ile bu güçlüklerin büyük oranda ortadan kalkacağı öngörülmektedir (Çelik, 1999). İlköğretim okullarında verilen müzik eğitiminin amaçlarına ulaşabilmesi, okulun amaçlarına ulaşabilmesinin bir alt basamağıdır. Bu bağlamda araştırmada, müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurarak ilköğretim okulu müdürlerinin müzik dersine ilişkin yaklaşımlarını belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca müzik öğretmenlerinin değerlendirmelerinde görev yaptıkları il, cinsiyet ve kıdeme göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

YÖNTEM

Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Burdur ve Isparta İllerindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 38 ilköğretim okulunda çalışan 38 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Ancak müzik öğretmenlerinin 36’sının doldurduğu öğretimsel liderlik tutum ölçeği değerlendirmeye alınmıştır.

Çalışmada veri toplamak amacıyla yerli ve yabancı literatür taranıp, 8 müzik öğretmeni ile yapılan ön görüşmeler sonunda, 20 maddeden oluşan öğretimsel liderlik tutum ölçeği hazırlanmıştır. İçerik geçerliği için uzman görüşü alınmış; anlaşılabilirliğini test etmek için müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,92 olarak bulunmuştur. Geliştirilen ölçek, Milli Eğitim Bakanlığı’ndan izin alındıktan sonra uygulanmıştır.

Öğretmenler tüm etkilenmelerden uzak tutulmaya çalışılmış ve çalışmada amacın, kendi okul müdürlerini eleştirmek değil okul müdürlerinin sahip olması gereken yeterliklerin belirlenmesi olduğu belirtilmiştir.

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.0 (The Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Müzik öğretmenlerinin, ilköğretim okulu müdürlerinin müzik dersine ilişkin yaklaşımlarını nasıl değerlendirdiklerinin tespit edilmesinde frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Müzik öğretmenlerinin değerlendirmelerinde görev yaptıkları illere ve cinsiyete göre anlamlı farklılık olup olmadığının belirlenmesinde “Bağımsız İki Örnek T-Testi”, kıdemlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığının belirlenmesinde ise “Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA)” testi yapılmış ve 0,05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları il, kıdem ve cinsiyet durumlarına göre dağılımları

Kişisel Bilgiler		N	f	%
İl	Burdur	36	15	41,7
	Isparta		21	58,3
Kıdem	1-3 yıl	36	8	22,2
	4-6 yıl		6	16,7
	7-9 yıl		10	27,8
	10-12 yıl		6	16,7
	13 yıl ve üzeri		6	16,7
Cinsiyet	Kadın	36	20	55,6
	Erkek		16	44,4

BULGULAR VE YORUM

Toplanan verilerden elde edilen bulgular, tablo olarak aşağıda sunulmuş ve istatistiksel olarak ifade edildikten sonra yorumlanmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde;

“Okul müdürü, müzik dersi yapabileceğim bir sınıf sağlar.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 2,8’i hiç katılmadıklarını, % 36,1’i katılmadıklarını, % 11,1’i kararsız olduklarını, % 36,1’i katıldıklarını, % 13,9’u ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Eğitimsen adına Gümüş tarafından 2006 yılında yapılan araştırmada da her 5 okuldan sadece 1 tanesinde müzik dersliği bulunduğu vurgulanmış, bir müzik odasına 6119 öğrencinin düştüğü belirtilmiştir. Akgün (2006) tarafından Ankara’da yapılan araştırmada ise okulların büyük bir oranında müzik dersliği bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Bu durum “müzik dersliği” sorununun halen gündemde olduğunu göstermektedir.

“Okul müdürü, müzik dersi için gerekli teknik araç-gereci (bilgisayar, tepegöz, projeksiyon vb.) sağlar.” önermesine katılan müzik öğretmenlerinin % 2,8’inin hiç katılmadığı, % 38,9’unun katılmadığı, % 16,7’sinin kararsız olduğu % 25’inin katıldığı ve % 16,7’sinin tamamen katıldığı görülmektedir. Külah (2007), Erzurum İlinde yaptığı araştırmada müzik öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitim ile daha verimli bir müzik eğitimi verilebileceği görüşünü ortaya koymuş, ancak müzik öğretmenlerinin bu imkanı kısmen bulabildiklerini belirtmiştir. Burdur ve Isparta İllerinde de müzik öğretmenlerinin ihtiyaç duyduğu teknolojik araç-gereçlerin okul müdürü tarafından sağlanmadığı ortaya çıkmaktadır.

“Okul müdürü, müzik dersi için gerekli müzik aletlerini (org, bağlama, ritm çalgıları vs.) sağlar.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 11,1’i ise hiç katılmadıklarını, % 41,7’si katılmadıklarını, % 13,9’u kararsız olduklarını, % 27,8’i katıldıklarını ve % 5,6’sı tamamen katıldıklarını görmekteyiz. Özsoy (2008)’un araştırmasına göre, ilköğretim okullarında öğrenciler bir çalgıyı görmeden ve bir çalgıya dokunmadan mezun olmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgular, ilköğretim okullarında var olan çalgı ihtiyacının henüz giderilmediği yönündedir.

Tablo 2. İlköğretim okulu müdürlerinin müzik dersine ilişkin yaklaşımlarına yönelik müzik öğretmenleri tutumlarının frekans ve yüzde dağılımları

Önermeler	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Okul müdürü, müzik dersi yapabileceğim bir sınıf sağlar.	5	13,9	13	36,1	4	11,1	13	36,1	1	2,8
2.Okul müdürü, müzik dersi için gerekli teknik araç-gereci (bilgisayar, tepegöz, projeksiyon vb.) sağlar.	6	16,7	9	25,0	6	16,7	14	38,9	1	2,8
3.Okul müdürü, müzik dersi için gerekli müzik aletlerini (org, bağlama, ritm çalgıları vb.) sağlar.	2	5,6	10	27,8	5	13,9	15	41,7	4	11,1
4.Okul müdürü, yapacağım etkinlikler için teknik araç-gereç (mikrofon, ses sistemi cihazları vb.) desteğini sağlar.	3	8,3	25	69,4	6	16,7	2	5,6	0	0,0
5.Okuldaki eksikliklerin giderilmesinde öncelik, başka derslerindir.	10	27,8	18	50,0	1	2,8	7	19,4	0	0,0
6.Karşılaştığım mesleki sorunları okul müdürüyle paylaşabilirim.	8	22,2	17	47,2	10	27,8	0	0,0	1	2,8
7.Okul müdürü, karşılaştığım sorunları çözer.	3	8,3	14	38,9	17	47,2	2	5,6	0	0,0
8.Okul müdürü, alanımla ilgili etkinliklerde istek, görüş ve önerilerime başvurur.	10	27,8	18	50,0	7	19,4	1	2,8	0	0,0
9.Okul müdürü, tören ve kutlamalarla ilgili alınan kararlara katılmamı sağlar.	12	33,3	17	47,2	7	19,4	0	0,0	0	0,0
10.Okul müdürü, müzik dersini gerekli görür.	7	19,4	12	33,3	13	36,1	3	8,3	1	2,8
11.Okul müdürünün müzik dersine ilişkin tutumu öğrencileri etkiler.	8	22,2	22	61,1	3	8,3	3	8,3	0	0,0
12.Okul müdürü, müziğe yetenekli öğrencilerin yönlendirilmesinde bana yardımcı olur.	3	8,3	10	27,8	13	36,1	9	25,0	1	2,8
13.Okul müdürü, öğrencilere müzik dersinin önemini vurgular.	2	5,6	9	25,0	11	30,6	10	27,8	4	11,1
14.Okul müdürü, okul etkinliklerinde görev almamı destekler.	14	38,9	19	52,8	3	8,3	0	0,0	0	0,0
15.Okul müdürünün müzik dersine ilişkin tutumu öğrenci velilerini etkiler.	7	19,4	20	55,6	5	13,9	3	8,3	1	2,8
16.Okul müdürü, yaptığım çalışmalarını ödüllendirir.	3	8,3	13	36,1	12	33,3	6	16,7	2	5,6
17.Okul müdürü, öğrenci velilerine müzik dersinin önemini vurgular.	3	8,3	7	19,4	10	27,8	10	27,8	6	16,7
18.Okul müdürü, müzikle ilgili hizmet içi eğitim çalışmalarının duyurulmasına önem verir.	3	8,3	16	44,4	8	22,2	7	19,4	2	5,6
19.Okul müdürü, hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmamı destekler.	2	5,6	14	38,9	14	38,9	4	11,1	2	5,6
20.Okul müdürü, müzik dersinde müzik dışı konuların (test çözümü, sınav çalışması vb.) işlenmesine karşıdır.	1	2,8	7	19,4	11	30,6	15	41,7	2	5,6

“Okul müdürü, yapacağım etkinlikler için teknik araç-gereç (mikrofon, ses sistemi cihazları vb.) desteğini sağlar.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 5,6’sı katılmadıkları, % 16,7’si kararsız oldukları, % 69,4’ü katıldıkları, % 8,3’ü ise tamamen katıldıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Mikrofon ve ses sistemi gibi teknik araç-gereçler, müzik öğretmenlerinin etkinliklerde ihtiyaç duydukları malzemelerin başında gelmektedir. Okul müdürlerinin, etkinliklerinde müzik öğretmenlerine, ne oranda destek verdiği üzerine yapılan çalışmada, okul müdürlerinin büyük ölçüde destek olduğu ortaya çıkmıştır (Kulah, 2007). Bu bölümde elde edilen bulguların da 2007’de yapılan araştırma doğrultusunda olumlu olduğu belirlenmiştir.

“Okuldaki eksikliklerin giderilmesinde öncelik, başka derslerindir.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 19,4’ü katılmadıklarını, % 2,8’i kararsız olduklarını, % 50’si katıldıklarını, % 27,8’i tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Özsoy (2008), okul müdürlerinin, okul gelirlerinin çok az bir kısmını müzik dersi için ayırdığını vurgulamıştır. Müzik dersinin ikinci plana itilmesi sorununun Burdur ve Isparta İllerinde de devam ettiğini görmekteyiz.

“Karşılaştığım mesleki sorunları okul müdürüyle paylaşabilirim.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 2,8’inin hiç katılmadığı, % 27,8’inin kararsız olduğu, % 47,2’sinin katıldığı, % 22,2’sinin tamamen katıldığını ifade ettiği görülmektedir. “Öğretmenlerle yöneticilerin ilişkileri ne kadar açık ve demokratik olursa öğretmenler de o kadar okula bağlı olacaklar ve öğretimsel liderin eğitim çalışmalarına istekli katılacaklardır” (Stimson, 1997, s. 142). Çünkü iletişim, öğretmenlerin görevlerinde başarılı olmaları ve yaptıkları işten doyum almalarını sağlayan önemli bir araçtır. Araştırmanın yapıldığı Burdur ve Isparta İllerindeki okul müdürlerinin de bu konuda olumlu bir tutum sergilediği görülmektedir.

“Okul müdürü, karşılaştığım sorunları çözer.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 5,6’sı katılmıyorum, % 47,2’si kararsızım, % 38,9’u katılıyorum, % 8,3’ü ise tamamen katılıyorum şeklinde görüş bildirmiştir. Okutan tarafından (1997) yapılan çalışmada öğretmenlerin değerlendirmelerine göre, okul müdürlerinin ortaya çıkan bir sorunu hemen araştırıp çözdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ancak Burdur ve Isparta İllerindeki okul müdürlerinin müzik öğretmenlerinin karşılaştığı sorunları çözmede aynı duyarlılığı göstermediği görülmektedir.

“Okul müdürü, alanımla ilgili etkinliklerde istek, görüş ve önerilerime başvurur.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 2,8’i katılmadıklarını, % 19,4’ü kararsız olduklarını, % 50’si katıldıklarını, % 27,8’i ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin istek, görüş ve önerilerine değer verilmesi onların okula daha bağlı olmalarını ve daha istekli çalışmalarını sağlamaktadır (Stimson, 1997). Yapılan çalışmada okul müdürlerinin bu konuda olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir.

“Okul müdürü, tören ve kutlamalarla ilgili alınan kararlara katılmamı sağlar.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 14,9’u kararsız olduklarını, % 47,2’si katıldıklarını, % 33,3’ü tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre, okul müdürlerinin müzik öğretmenlerinin kararlara katma sürecinde yeterli oldukları görülmektedir.

“Okul müdürü, müzik dersini gerekli görür.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 2,8’i hiç katılmadıklarını, % 8,3’ü katılmadıklarını, % 36,1’i kararsız olduklarını, % 33,3’ü katıldıklarını, % 19,4’ü ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Kulah (2007)’in araştırma sonuçlarına göre okul yöneticileri, müzik dersine kısmen olumlu yaklaşımda bulunmaktadırlar. Tablo 2’deki bulgulara göre günümüzde de aynı durumun devam etmesi, dikkat çekici bir durum olarak nitelendirilebilir.

“Okul müdürünün müzik dersine ilişkin tutumu öğrencileri etkiler.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 8,3’ü katılmadıklarını, % 8,3’ü kararsız olduklarını, % 61,1’i katıldıklarını, % 22,2’si ise tamamen katıldıklarını görmekteyiz. Elde edilen bulgu Özsoy (2008)’un

araştırması ile desteklenmektedir. Özsoy (2008), ilköğretim okullarında başta okul müdürleri olmak üzere diğer alan ve sınıf öğretmenleri ile velilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının öğrencilerin tutumlarını da olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir.

“Okul müdürü, müziğe yetenekli öğrencilerin yönlendirilmesinde bana yardımcı olur.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 2,8’i hiç katılmadıklarını, % 25’i katılmadıklarını, % 36,1’i kararsız olduklarını, % 27,8’i katıldıklarını, % 8,3’ü ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Çalhan (1999), yaptığı çalışmada okul müdürlerinin, öğrenci başarısını izleme görevini nadiren yerine getirdiği sonucuna ulaşmıştır. Aynı durumun yapılan bu çalışmada da güncelliğini koruduğu görülmektedir.

“Okul müdürü, öğrencilere müzik dersinin önemini vurgular.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 11,1’i hiç katılmadıklarını, % 27,8’i katılmadıklarını, % 30,6’sı kararsız olduklarını, % 25’i katıldıklarını, % 5,6’sı ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, okul müdürlerinin öğrencilere müzik dersinin önemini orta düzeyde vurguladığı söylenebilir.

“Okul müdürü, okul etkinliklerinde görev almamı destekler.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 8,3’ü kararsız olduklarını, % 52,8’i katıldıklarını, % 38,9’u tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre, okul müdürlerinin okul etkinliklerinde görev alması konusunda müzik öğretmenlerinin destekledikleri görülmektedir.

“Okul müdürünün müzik dersine ilişkin tutumu öğrenci velilerini etkiler.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 2,8’inin hiç katılmadığı, % 8,3’ünün katılmadığı, % 13,9’unun kararsız olduğu, % 55,6’sının katıldığı, % 19,4’ünün ise tamamen katıldığı tespit edilmiştir. Okul müdürlerinin müzik dersine ilişkin tutumunun öğrenci velilerini etkilediği söylenebilir.

“Okul müdürü, yaptığım çalışmaları ödüllendirir.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 5,6’sı hiç katılmıyorum, % 16,7’si katılmıyorum, % 33,3’ü kararsızım, % 36,1’i katılıyorum, % 8,3’ü ise tamamen katılıyorum şeklinde görüş bildirmiştir. Bu bulgulara göre, okul müdürlerinin ödüllendirme konusunda yeterli oldukları söylenebilir.

“Okul müdürü, öğrenci velilerine müzik dersinin önemini vurgular.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 11,1’i hiç katılmadıklarını, % 27,8’i katılmadıklarını, % 30,6’sı kararsız olduklarını, % 25’i katıldıklarını, % 5,6’sı ise tamamen katıldıklarını ifade etmişlerdir. Buna göre, okul müdürlerinin velilere müzik dersinin önemini orta düzeyde vurguladığı görülmektedir.

“Okul müdürü, müzikle ilgili hizmet içi eğitim çalışmalarının duyurulmasına önem verir.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 5,6’sı hiç katılmadıklarını, % 19,4’ü katılmadıklarını, % 22,2’si kararsız olduklarını, % 44,4’ü katıldıklarını, % 8,3’ü ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik etkinlikler, okul içinde ya da dışında düzenlenen bazı hizmet içi eğitim çalışmalarına katılma, konferans, seminer vb. olabileceği gibi öğretmenleri, alanlarıyla ilgili eğitim fırsatlarından haberdar etme biçiminde de olabilir (Şişman, 1997). Çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara göre, Burdur ve Isparta İllerindeki okul müdürlerinin öğretimsel liderliğin önemli bir boyutu olan “personel niteliğini geliştirme” özelliğine sahip oldukları söylenebilir.

“Okul müdürü, müzikle ilgili hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmamı destekler.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 5,6’sı hiç katılmıyorum, % 11,1’i katılmıyorum, % 38,9’u kararsızım, % 38,9’u katılıyorum, % 5,6’sı ise tamamen katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre, okul müdürlerinin hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmaları konusunda müzik öğretmenlerini orta düzeyde destekledikleri söylenebilir.

“Okul müdürü, müzik dersinde müzik dışı konuların (test çözümü, sınav çalışması vb.) işlenmese karşısıdır.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 5,6’sı hiç katılmadıklarını, % 41,7’si katılmadıklarını, % 30,6’sı kararsız olduklarını, % 19,4’ü katıldıklarını, % 2,8’i ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Okul müdürlerinin, müzik dersinde müzik dışı konuların işlenmesine karşı olmadıkları görülmektedir.

Tablo 3. Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları İle Göre Değerlendirmelerindeki Farklılığa İlişkin “Bağımsız İki Örnek T-Testi” Sonuçları

İl	N	X	Ss	t	Sd	p
Burdur	15	70,20	13,06	1,11	34	,27
Isparta	21	65,67	11,30			

Tablo 3’te verilen t-testi sonuçları incelendiğinde t değeri 1,11 ve p değeri ise 0,27 (p değeri $0,27 > 0,05$) olarak bulunmuştur. Bu sonuç, 0,05 anlamlılık düzeyine göre müzik öğretmenlerinin değerlendirmelerinde görev yaptıkları illere göre farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4. Müzik Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre Değerlendirmelerindeki Farklılığa İlişkin “Tek Yönlü Varyans Analizi” (One Way ANOVA) Sonuçları

Kıdem	Kt	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	474,66	4	118,66	,79	,54
Grup içi	4648,23	31	149,94		

Tablo 4’teki bulgular incelendiğinde, p değeri $0,54 > 0,05$ olarak bulunduğu için müzik öğretmenlerinin değerlendirmelerinde mesleki kıdemlerine göre anlamlı fark olmadığını görmekteyiz.

Tablo 5. Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Değerlendirmelerindeki Farklılığa İlişkin “Bağımsız İki Örnek T-Testi” Sonuçları

Cinsiyet	N	X	Ss	t	Sd	p
Kadın	20	68,20	12,72	0,35	34	,73
Erkek	16	66,75	11,64			

Tablo 5’te verilen t-testi sonuçları incelendiğinde, t değeri 0,35 ve p değeri $0,73 > 0,05$ olarak bulunmuştur. Bu sonuç, müzik öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre, değerlendirmelerinde farklılık olmadığını göstermektedir.

SONUÇ

Çalışmada elde edilen bulgulara göre müzik öğretmenleri; teknik araç gereç ve müzik aletleri sağlama, eksikliklerin giderilmesinde önceliği müzik dersine verme, derste ders dışı konuların işlenmesine karşı olma davranışlarını okul müdürünün yerine getirmediği görüşünde birleşmişlerdir. Buna rağmen, müzik öğretmenleri; okul müdürünün, etkinliklerde gerekli teknik araç-gereci sağlama, öğretmenlerin mesleki sorunlarıyla ilgilenme, öğretmenleri alınan kararlara katma, görüş ve önerilerine başvurma, etkinliklerde görev almalarını destekleme, hizmet içi eğitim çalışmalarının duyurulmasını sağlama, ödüllendirme davranışlarını yerine getirdiğini belirtmişlerdir.

Okul müdürlerinin, müzik sınıfı sağlama, müzik dersini gerekli görme, öğrencilerin yönlendirilmesinde yardımcı olma, öğrencilere ve velilere müzik dersinin önemini vurgulama, öğretmenlerin mesleki sorunlarını çözme, hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmalarını destekleme davranışlarını orta düzeyde yerine getirdiği ve müzik dersine ilişkin tutumlarının öğrencileri ve velileri etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Müzik öğretmenlerinin görüşlerinde, görev yaptıkları il, cinsiyet ve kıdem değişkeninin etkili olmadığı görülmüştür. Buradan hareketle, Burdur ve Isparta illerinde görev yapan tüm il, cinsiyet ve kıdem gruplarındaki müzik öğretmenlerinin, okul müdürlerinin müzik dersine ilişkin yaklaşımlarını algılama düzeylerinin denk olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Yeni kurulan okulların proje ve inşaatının gerçekleştirilmesi aşamalarında müzik dersliklerine ve gerekli donanıma yer verilmelidir. Eğitim ve öğretime devam edilen okullarda ise müzik dersleri için mutlaka özel derslikler hazırlanmalı, belli başlı okul çalgıları alınmalıdır.

Okul müdürleri tüm derslere eşit olarak önem vermeli, iyi bir model olmalı, öğrencilerin gelişimlerini izleyip onların yönlendirilmesinde öğretmene danışmanlık yapabilecek düzeyde bir donanıma sahip olmalıdır.

Etkili bir okul müdürü öğretmenlerin karşılaştığı mesleki sorunları çözme konusunda önerilerde bulunmalı, deneyimlerini aktarmalı ve çözüm odaklı geri bildirimlerde bulunmalıdır.

Okul müdürleri, müzik öğretmenlerinin cesaretlendirilmesi niteliklerinin geliştirilmesi ve mesleki açıdan gelişimlerinin devam etmesi için hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmaları konusunda onları desteklemelidir.

Okul müdürleri iyi bir model olmalı, öğrencilerle kurduğu olumlu iletişimlerle onları en iyi şekilde yönlendirmelidir. Velilerle yapılan toplantılarda diğer dersler kadar müzik dersinin de öneminden bahsetmeli, bu konuda velileri bilinçlendirmelidir.

Okul müdürleri öğrencilerin gelişimlerini izlemeli, onların yönlendirilmesinde öğretmene danışmanlık yapabilecek düzeyde bir donanıma sahip olmalıdır. Bu konu ile ilgili olarak okul müdürlerine yönelik seminerler düzenlenebilir.

Öğretim liderinde bulunması gereken en önemli niteliklerden birisi takdir etme davranışıdır. Öğretmenlerin cesaretlendirilmesi, pekiştirilmesi, desteklenmesi ve mesleki açıdan gelişmeleri ve yaptıkları işten doyum alabilmeleri için ödüllendirme davranışı büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle okul müdürleri, müzik öğretmenlerinin yaptıkları etkinlikleri sözlü ya da yazılı olarak ödüllendirmeye özen göstermelidir.

Okul müdürleri, müzik dersinde müzik çalışmaları yapılması konusunda kararlı olmalı, öğrencilerin iyi bir müzik eğitimi almaları için gerekli öğrenme iklimini oluşturmalıdır. Bunun yapılabilmesi için okul müdürlerine yönelik olarak ilköğretim okullarında verilen müzik eğitiminin önemi ile ilgili seminerler düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

- Akgün, G. (2006). Müzik öğretmenlerinin lisans eğitimlerinden ve çalışma ortamlarından kaynaklanan sorunları, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 647-652.
- Ay, G. (2008). Müzik öğretmenleri bilinçli mi?. <http://www.tumgazeteler.com/?a=3883070> adresinden 16.06.2009 tarihinde alınmıştır.
- Aydın, M. (2000). *Eğitim yönetimi*, Ankara: Hatipoğlu Yayıncılık.
- Cook, A. and Mack, H. (1971). *The headteacher's role*, Wallop, Hampshire: Bas Printers Limited.
- Çalhan, G. (1999). *İlköğretim okulu müdürlerinin öğretim liderliği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Çelik, V. (1999). *Eğitimsel liderlik*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dean, J. (1985). *Managing the secondary school*, New York: Nichols Publishing Company.
- Gençaydın, Z. (1990). *Sanat eğitiminin düşünsel temelleri*, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 43-44.
- Jakobson, L. S., Cuddy, L. L. and Kilgour, A. R. (2003). Time tagging: A key to musician's superior memory, (çev. İtir ESKİOĞLU) *Music Perception*, Spring, 20(3), 307-313.
- Kaya, Y. K. (1991). *Eğitim yönetimi, kuram ve Türkiye'deki uygulama*, Ankara: Set Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.
- Külah, İ. K. (2007). *İlköğretim ikinci kademedeki müzik dersi yaklaşımlarının analizi*, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- MEB, (2007). *İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programı*, Ankara: MEB Yayınları.
- Nichols, L. and Brown, W. S. (1989). Recruiting minorities into the teaching profession: an educational imperative, *Educational Horizons*, 67(4), 145-169.
- Okutan, M. (1997). *Okul müdürlerinin yönetimsel davranışlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Özsoy, F. B. (2008). Müzik eğitiminde karşılaşılan sorunlar. <http://www.muzikdersleri.net/archive/index.php/thread-1275.html> adresinden 16.06.2009 tarihinde alınmıştır.
- Saydam, R. (2007). Okullardaki müzik dersi fiilen kalktı. <http://www.memurlar.net/haber/96439/> adresinden 12.11.2008 tarihinde alınmıştır.
- Stimson, N. (1997). *Eğitici önderlik*, (Çeviri: Ahmet Ünver), İstanbul: Rota yayınları, 142.
- Şişman, M. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*, 1. Basım, Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi*, Ankara: Say Yayınları, s. 16.
- Ünalın, T. (2001). *Türkçe öğretimi*, 2. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.